

1994-07-13 nr 0723: Forskrift om transport av animalsk avfall og anlegg som behandler animalsk avfall.

Bruk av basen forutsetter at du samtykker i betingelsene i brukeravtalen.

DATO: 13.07.1994 nr. 723
DEPARTEMENT: LD (Landbruksdepartementet)
AVD/DIR: Veterinæravd.
PUBLISERT: Avd I 1994 1189
IKRAFTTREDELSE: 13.07.1994
SIST-ENDRET:
ENDRER: F12.06.1959
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: L12.04.1957 nr. 2 § 7, L08.06.1962 nr. 4 § 30, L22.06.1990 nr. 44 § 3

Forskrift om transport av animalsk avfall og anlegg som behandler animalsk avfall.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 13. juli 1994 med hjemmel i lov 12. april 1957 nr. 2 om slakterier, kjøttkontroll og offentlig kjøttkontroll m.v. § 7 og § 30, lov 8. juni 1962 nr. 4 om tiltak mot dyresjukdommer (husdyrloven) § 3, midlertidig lov av 22. juni 1990 nr. 44 om tiltak mot sjukdom hos akvatiske organismer (fiskesjukdomsloven), med henvisning til EØS-avtalen, Vedlegg I jfr. Rdir 90/667/EØF.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge smittespredning i forbindelse med transport og behandling av animalsk avfall.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for transport av animalsk avfall og for anlegg der det fremstilles produkter hvor det benyttes animalsk avfall eller der det i andre sammenhenger behandles animalsk avfall.

Forskriften gjelder ikke for fisk som fanges i åpent hav og som brukes til produksjon av fiskemel eller fiskeolje eller anlegg der fiskemel eller fiskeolje produseres. Bestemmelser om denne type animalsk avfall og anlegg gis av Fiskeridepartementet.

Forskriften gjelder ikke for animalske produkter fra slakt som er kontrollert og godkjent til folkemat, for dyreekskrementer eller for kjøkken- og matavfall.

Ferdigprodukter der animalsk avfall er inkludert i råvarene og som er godkjent i henhold til bestemmelsene i denne forskrift, er ikke lenger å oppfatte som animalsk avfall. Reglene om slike produkter dekkes av andre offentlige bestemmelser (husdyrloven, fiskesjukdomsloven, lov om tilsyn med fôrvarer (fôvareloven) av 23. mars 1973 med flere).

Andre krav til avfallshåndtering følger av lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- 1. Animalsk avfall:

skrotter eller deler av pattedyr, fugler og akvakulturdyr som ikke er beregnet til folkemat. Se forøvrig § 2 annet, tredje og fjerde ledd.

2. Høyrisikoavfall:

animalsk avfall som mistenkes å utgjøre en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker, herunder:

- a) alle typer pattedyr og fugler som holdes som husdyr eller i fangenskap unntatt kjæledyr, og som har dødd (avlivet eller selvdød) på driftsenheten uten å være slaktet for konsum, herunder dødfødte og ufødte dyr.
 - b) døde pattedyr, fugler og akvakulturdyr, herunder kjæledyr, som fylkesveterinæren treffer særskilte bestemmelser om,
 - c) pattedyr, fugler og akvakulturdyr som blir avlivet i forbindelse med bekjempelse av sykdom,
 - d) pattedyr og fugler som har dødd under transport, med mindre det dreier seg om nødslakting av dyrevernhensyn,
 - e) animalsk avfall, herunder blod, fra pattedyr og fugler som ved kjøttkontrollen er funnet å ha hatt kliniske tegn på sykdom som er overførbart til menneske eller til andre dyr,
 - f) pattedyr og fugler eller de deler av disse som ved slakting ikke har vært gjenstand for post mortem undersøkelse ved kjøttkontrollen bortsett fra hud, skinn, klauver, fjær, ull, horn, blod og liknende produkter,
 - g) alt kjøtt og alle næringsmidler av animalsk opprinnelse unntatt fisk og fiskeprodukter, som er bedervet eller vesentlig forurensset og derved representerer en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker,
 - h) animalsk avfall unntatt fisk og fiskeprodukter, som inneholder restkonsentrasjoner av stoffer som representerer en alvorlig helsefare for dyr eller mennesker eller produkter av animalsk opprinnelse som anses uegnet til folkemat på grunn av forekomst av slike restkonsentrasjoner,
 - i) akvakulturdyr som viser kliniske tegn eller som ved slakting viser patologiske tegn på sykdom som er overførbart til fisk, samt deler av og avfall fra slike dyr.
- 3. Lavrisikoavfall:

animalsk avfall med unntak av det som er definert som høyrisikoavfall, og som ikke utgjør noen alvorlig fare for spredning av sykdommer som kan overføres til mennesker eller dyr, herunder:

- a) kjøtt og kjøttprodukter som ikke kan omsettes som næringsmidler som følge av utgått holdbarhetsdato,
 - b) ferskt avfall fra akvakulturdyr fra anlegg som fremstiller fisk eller fiskeprodukter til konsum.
- 4. Steriliseringsanlegg:

et anlegg som ved minimum 133 °C behandler animalsk avfall slik at det ferdig steriliserte produkt ikke utgjør fare for spredning av sykdommer til mennesker eller dyr.

- 5. Fôrvare:

fôrtyper unntatt fôr til fisk, der lavrisikoavfall brukes i råvarene.

- 6. Tekniske eller farmasøytiske produkter:

produkter som ikke er næringsmiddel eller fôrvare og der lavrisikoavfall er inkludert i råvarene.

- 7. Bedrift:

anlegg der det fremstilles fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter. Anlegg der det fremstilles fôr til pelsdyr er ikke inkludert i begrepet.

- 8. Akvatisk organismer:

fisk og andre laverestående dyr som lever permanent i vann.

- 9. Akvakulturdyr:

akvatiske organismer som stammer fra eller skal til et akvakulturanlegg.

- 10. Akvakulturanlegg:

et hvert geografisk avgrenset område/anlegg hvor det oppdrettes, eller holdes akvatiske organismer.

- 11. Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr:

anlegg som mottar animalsk avfall som skal benyttes til fôring av pelsdyr. Steriliseringsanlegg, bedrifter og anlegg for høyrisikoavfall fra akvakulturdyr er ikke inkludert i denne betegnelsen.

- 12. Parti:

med et parti menes en fysisk begrenset produktmasse som har gjennomgått nøyaktig samme behandling i tid og rom frem til prøvetakingstidspunktet eller

i tilfeller der massen gjennomgår behandling i en kontinuerlig prosess, er et parti den produktmassen som har gjennomgått nøyaktig samme behandling og som er produsert innenfor samme døgn eller

i tilfeller der prøver tas ut under lagring, er et parti den produktmassen som befinner seg innenfor én lagringsenhet f.eks. silo eller tank inntil det slippes ny produktmasse inn i lagringsenheten eller

i tilfeller der prøver tas ut etter lagring, er et parti den produktmassen som har befunnet seg innenfor én lagringsenhet f.eks. silo eller tank og som tas ut innenfor samme døgn.

- 13. Komposteringsanlegg:

anlegg som mottar animalsk avfall og behandler dette ved kompostering.

- 14. Forbrenningsanlegg:

anlegg med faste installasjoner for forbrenning av avfall.

Kapittel II. Generelle bestemmelser

§ 4. Innsamling, transport og merking

Kadaver av dyr som er mistenkt smittet med agens som er årsak til A-sjukdom skal ikke transporteres til anlegg for behandling av animalsk avfall uten etter særskilt tillatelse fra fylkesveterinæren.

Transportbiler, containere, dunker og andre beholdere som benyttes til transport av animalsk avfall skal være utstyrt med tettsluttende lokk og ellers være utformet på en måte som hindrer lekkasje.

Ved henting på flere steder før levering på anlegg for behandling, må det ikke være kontakt mellom transportmiddel og hentestedene på en slik måte at smittestoffer kan overføres fra ett hentested til et annet.

Animalsk avfall må ikke lagres unødig før det behandles videre i henhold til denne forskrift. Ved all slik lagring må det sikres at uvedkommende personer og levende dyr ikke har tilgang til avfallet. Det skal treffes tiltak som forebygges at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet under slik lagring.

Dersom det legges opp til lokale oppsamlingsplasser for animalsk avfall før transport til anlegg for behandling, skal slike oppsamlingsplasser godkjennes av fylkesveterinæren. Betingelsene for godkjenning er at mulig smittespredning er forebygget i tilfredsstillende grad (jfr 4. ledd) og at avfallet oppbevares på en slik måte at forråtnelse unngås. Det kan settes betingelser bl.a. om kjøling eller frysing og maksimal lagringstid før transport til anlegget som skal behandle avfallet.

Animalsk avfall fra akvakulturdyr skal ensileres umiddelbart ved det enkelte anlegg der avfallet oppstår. Ensileringen skal

inkludere oppmaling og tilsetning av maursyre slik at pH ikke er høyere enn 4,0. Fylkesveterinæren kan dispensere fra dette kravet og tillate transport av fersk eller frossen vare til anlegg for videre behandling. Dersom dispensasjonen gjelder høyrisikoavfall fra akvakulturdyr, skal det transporteres til anlegg for høyrisikoavfall fra akvakulturdyr (jfr § 18).

Det skal foretas rengjøring og desinfeksjon av transportutstyret straks etter tømning og før retur i henhold til retningslinjer gitt av tilsynsveterinær (jfr § 9).

Det skal føres fortegnelse over de steder der animalsk avfall er hentet fra, over hva det transporterte avfallet består av og tidsangivelse for avhenting. Det skal føres fortegnelse ved det enkelte anlegg over høyrisikoavfall som mottas. Fortegnelsene skal oppbevares i minst to år og fremlegges offentlig myndighet ved forespørsel.

Alle transportbeholdere som inneholder kjøtt-, melk- eller fiskeprodukter, som ikke er beregnet til folkemat og som blir transportert i bulk direkte til et anlegg for behandling, skal alle merkes med opplysninger om innhold og opprinnelse. Transportbeholderne skal også merkes "Ikke beregnet til folkemat" med bokstaver som er minst 2 cm høye.

Slakt og deler av slakt som er godkjent til folkemat og som håndteres sammen med eller blandes med animalsk avfall, er å betrakte som animalsk avfall og skal behandles som sådant.

§ 5. *Behandling av høyrisikoavfall*

Høyrisikoavfall skal behandles i et steriliseringsanlegg eller destrueres i forbrenningsanlegg som er godkjent av fylkesveterinæren eller destrueres i henhold til offentlige bestemmelser om bekjempelse av smittsomme sjukdommer. Distriktsveterinæren kan dispensere fra kravet om sterilisering, herunder tillate destruksjon ved nedgraving eller brenning utenfor godkjent forbrenningsanlegg, etter vurdering av risiko for spredning av sjukdom, kapasitet i steriliseringsanlegg, tilgjengelighet av transportmiddel, transportavstand og mengde avfall.

Nedgravingen skal foretas på egnet sted slik at man unngår forurensing av vann inkludert grunnvannet eller annen miljøskade, og så dypt at kjøttetende dyr ikke kan grave opp avfallet. Distriktsveterinæren kan bestemme at det i forbindelse med nedgravingen skal gjennomføres behandling av avfallet med et godkjent desinfeksjonsmiddel.

Visse typer høyrisikoavfall fra landdyr kan behandles ved anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr etter at tillatelse til dette er gitt (jfr § 19).

Høyrisikoavfall fra akvakulturdyr kan dessuten behandles ved særlige anlegg godkjent for dette eller ved anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr.

§ 6. *Behandling av lavrisikoavfall*

Lavrisikoavfall kan benyttes som råvarer til fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter eller det kan komposteres, og det skal i så fall håndteres i henhold til kravene i kapittel IV og VI.

Lavrisikoavfall kan alternativt behandles ved steriliseringsanlegg eller behandles på annen måte i henhold til retningslinjer gitt i kapittel IV og V.

Lavrisikoavfall kan eventuelt graves ned i henhold til § 5 eller brennes uten nærmere bestemmelser i denne forskrift.

Lavrisikoavfall som håndteres eller transporteres sammen med eller blandes med høyrisikoavfall, er å betrakte som høyrisikoavfall og skal behandles som sådant.

Huder som sorteres fra lavrisikoavfall skal saltes med natriumklorid.

Kapittel III. Godkjenning av og tilsyn med anlegg

§ 7. *Godkjenning*

Fylkesveterinæren skal godkjenne planer for bygging og endring av steriliseringsanlegg.

Søknad om godkjenning skal sendes fylkesveterinæren og skal være vedlagt uttalelse fra kommunen inkludert helse- og sosialstyret og eventuelt andre berørte myndigheter.

Fylkesveterinæren skal godkjenne alle anlegg som faller inn under denne forskrift, med unntak av anlegg som fremstiller fisk eller fiskeprodukter til konsum. Slike anlegg skal godkjennes av Fiskeridirektoratets kontrollverk. Søknaden skal

inneholde situasjonsplan, opplysninger om vann- og kloakkforhold og fullstendige tegninger/beskrivelse av bygninger, tekniske innretninger o.l.

Forbrenningsanlegg som ikke mottar høyrisikoavfall er unntatt fra kravet om godkjenning i henhold til denne forskrift.

§ 8. Vilkår for godkjenning

For å få godkjenning som anlegg for behandling av animalsk avfall må følgende være oppfylt i henhold til denne forskrift:

- a) kravene til bygninger og utstyr,
- b) anlegget må ha tilgang til nødvendige laboratorietjenester ved godkjent laboratorium (jfr § 10, 5. ledd).

For å beholde godkjenningen må i tillegg følgende være oppfylt i henhold til denne forskrift:

- a) kravene til behandling av animalsk avfall,
- b) kravene til produktene.

Godkjente anlegg tildeles et offisielt godkjenningsnummer.

Fylkesveterinæren kan trekke godkjenningen tilbake hvis anlegget ikke lenger oppfylder vilkårene.

§ 9. Offentlig kontroll ved anlegg

Innehaver av anlegg som går inn under denne forskrift, er ansvarlig for å oppnevne en tilsynsveterinær. Tilsynsveterinæren må godkjennes av fylkesveterinæren.

Offentlig veterinær kan til enhver tid inspisere anlegg som går inn under denne forskrift. Offentlig veterinær kan ta stikkprøver eller forlange uttak av stikkprøver for å kontrollere at denne forskrift overholdes.

§ 10. Tilsyn og prøvetaking

Tilsynsveterinæren skal i samarbeid med ledelsen for anlegget identifisere og kontrollere kritiske punkter i anlegget. Ledelsen ved anlegget skal i samarbeid med tilsynsveterinæren etablere et system for egenkontroll inkludert eventuelle uttak av prøver for kontroll av kritiske punkter som generell dokumentasjon på at anlegget drives i samsvar med denne forskrift.

Anlegg skal inspiseres regelmessig og minst fire ganger i året. Inspeksjonen skal være uanmeldt og til uregelmessige tider. Tilsynsveterinæren skal føre tilsyn med at driften foregår i samsvar med de til enhver tid gjeldende forskrifter, instruks med videre om behandling av animalsk avfall.

Tilsynsveterinæren skal videre påse at det tas stikkprøver fra hvert foredlet parti i samsvar med bestemmelsene i § 23 for å kontrollere at de mikrobiologiske standarder fastsatt i denne forskrift, er overholdt. Produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg er unntatt. Tilsynsveterinæren kan dispensere fra kravet om prøvetaking av hvert parti ved anlegg som produserer fôr til egen bruk.

Resultatene av de forskjellige prøver og kontroller skal registreres i en protokoll som undertegnes av tilsynsveterinæren etter hvert besøk. Protokollen skal oppbevares i minst 2 år og fremlegges offentlig myndighet på forespørsel.

Tilsynsveterinæren skal ta stikkprøver for å kontrollere at denne forskriften overholdes.

Analyser og prøvetaking skal utføres i samsvar med internasjonalt anerkjente metoder ved laboratorium godkjent for dette av Landbruksdepartementet.

§ 11. Meldeplikt

Driftsansvarlig ved anlegget skal straks melde fra til tilsynsveterinæren dersom testresultater av produktene ikke er tilfredsstillende eller det er oppstått andre forhold som medfører fare for spredning av sjukdomsfremkallende agens.

§ 12. Rapportering

Tilsynsveterinæren skal straks varsle ledelsen ved anlegget om vesentlige feil eller mangler. Samtidig skal det sendes skriftlig rapport til fylkesveterinæren. Ved forekomst av utilfredsstillende produkter skal disse ikke fraktes bort fra anlegget uten etter godkjenning fra tilsynsveterinæren.

Innen 1. februar hvert år skal tilsynsveterinæren sende årsrapport til fylkesveterinæren om driften ved anlegget i det

foregående år.

§ 13. Registrering og merking

Det skal innføres et registrerings- og merkesystem som gjør det mulig å knytte hvert enkelt parti av produkter til det tidspunktet det ble fremstilt eller da det ble tatt ut prøver for bakteriologisk undersøkelse. Produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg er unntatt.

Kapittel IV. Generelle krav til anleggene

§ 14. Lokaler og utstyr

For komposteringsanlegg gjelder bestemmelsene i § 22, og for forbrenningsanlegg som behandler høyrisikoavfall, gjelder bestemmelsene i § 17.

Andre anlegg som faller inn under denne forskrift, skal ha følgende lokaler og utstyr:

- 1. Anlegg skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier inkludert slakterier for fisk, slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal.
- 2. Anlegget skal ha en uren avdeling for inntak og eventuell lagring av animalsk avfall før behandling og en ren avdeling for uttak, lagring og håndtering av ferdig behandlet produkt. I uren avdeling skal det om nødvendig være utstyr for flåing eller utstyr for fjerning av hår på kadavere og et lagerlokale for huder.
- 3. Det skal være fysisk og arbeidsmessig skille mellom uren og ren avdeling slik at ren avdeling, inkludert behandlet produkt ikke forurenses fra uren avdeling.
- 4. Mottaket av animalsk avfall skal finne sted under tak. Den urene avdeling skal ha gulv som er slik at væske er lett å samle opp og lede bort. Det skal være lett å foreta rengjøring og desinfeksjon. Ved steriliseringsanlegg skal det være muligheter for å desinfisere bilhjul umiddelbart innen kjøretøyet forlater uren avdeling.
- 5. Anlegget må være tilstrekkelig utstyrt med WC, dusj, omkleddingsrom og håndvasker til personalet.
- 6. Anlegget skal ha tilstrekkelig tilgang på varmt vann slik at avfallet kan bearbeides i henhold til kravene i denne forskrift.
- 7. Anlegget skal ha et system for oppsamling av spillvann fra uren avdeling og som gjør det mulig å desinfisere vannet.
- 8. Anlegget skal ha utstyr for oppkutting og behandling av avfallet som muliggjør avfallsbehandling i henhold til kravene i denne forskrift. Dette utstyret skal danne et lukket system der kutting og nødvendig fjerning av smittestoffer foregår og slik at overføring av forurenset materiale fra uren avdeling til uttak i ren avdeling ikke finner sted.
- 9. Utstyr for varmebehandling skal være utstyrt med røreinnretning. Dessuten skal det være tilkoblet apparatur for kontinuerlig registrering av trykk og temperatur på kritiske punkter i prosessen, og lagring av data fra disse registreringer. I steriliseringsanlegg skal det videre være installert et sikkerhetssystem for forebygging av utilstrekkelig varmebehandling.

Bedrifter som fremstiller tekniske eller farmasøytiske produkter, er unntatt fra bestemmelsene i punktene 8 og 9 i annet ledd. Fylkesveterinæren kan sette særlige krav til det utstyr som skal benyttes til behandlingen av animalsk avfall i slike bedrifter.

§ 15. Krav til behandling, foredling og lagring av animalsk avfall

For komposteringsanlegg gjelder bestemmelsene i § 22, og for forbrenningsanlegg som behandler høyrisikoavfall, gjelder bestemmelsene i § 17.

Andre anlegg som faller inn under denne forskrift, må oppfylle følgende krav til behandlingen:

- 1. Animalsk avfall skal foredles snarest mulig etter ankomst. Før behandling skal det oppbevares på en forsvarlig måte.
- 2. Det animalske avfallet skal før varmebehandling eller ensilering bearbeides slik at partikkelstørrelsen reduseres til høyst 50 mm ved hjelp av en knuser, rivemaskin eller lignende.
- 3. Uren avdeling skal hver dag etter skylling med kaldt vann gjøres grundig ren med varmt vann - minst 85°C. En gang pr. uke skal gulvet desinfiseres. Når arbeidet er slutt for dagen, skal arbeidstøy rengjøres og fottøy spyles og desinfiseres.
- 4. Spillvann fra uren avdeling må desinfiseres før det forlater anlegget.
- 5. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
- 6. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det

animalske avfallet før eller etter behandling.

- 7. Det skal være innarbeidet rutiner for skikkelig vedlikehold og kontroll med installasjoner og utstyr. Måleinstrumenter skal kalibreres regelmessig.
- 8. Ferdig behandlet produkt skal innenfor anlegget, håndteres, lagres og transporteres på en slik måte at rekontaminering ikke forekommer.

Bedrifter som fremstiller tekniske eller farmasøytiske produkter, er unntatt fra bestemmelsene i punktene 2 og 3 i annet ledd. Fylkesveterinæren kan sette særlige krav til behandlingen av animalsk avfall i slike bedrifter.

Kapittel V. Spesielle krav til anlegg for behandling av høyrisikoavfall

§ 16. Steriliseringsanlegg

Personalet ved uren avdelingen skal bruke egnet arbeidstøy og fottøy og som er lett å skille fra arbeidstøy som brukes i ren avdeling. Slikt personale skal ikke ha adgang til ren avdeling uten skifting av arbeidstøy og fottøy og etter grundig håndvask (sluse). Det skal videre finnes særskilt overtrekkstøy og fottøy for inspeksjonspersonell. Det skal ikke bringes utstyr fra uren til ren avdeling.

Massen skal varmes opp til en kjernetemperatur på minst 133°C i minst 20 minutter ved et trykk på 3 bar. Landbruksdepartementet kan godkjenne alternative metoder for varmebehandling.

§ 17. Forbrenningsanlegg

Forbrenningsanlegg som behandler animalsk høyrisikoavfall må oppfylle følgende krav:

- 1. Anlegget skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
- 2. Anlegget skal ha utstyr som hindrer at avfall kommer i kontakt med utstyr som ikke kan desinfiseres.
- 3. Mottaket av animalsk avfall skal finne sted under tak. Den urene avdeling skal ha gulv som er slik at væske er lett å samle opp og lede bort. Det skal være lett å foreta rengjøring og desinfeksjon.
- 4. Anlegget skal ha et system for oppsamling av spillvann fra uren avdeling og som gjør det mulig å desinfisere vannet.
- 5. Animalsk avfall skal brennes snarest mulig etter ankomst og slik at alt organisk materiale blir brent.
- 6. Spillvann fra uren avdeling må desinfiseres før det forlater anlegget.
- 7. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet før brenning.

§ 18. Anlegg for behandling av høyrisikoavfall fra akvakulturdyr

Anlegg for høyrisikoavfall fra akvakulturdyr kan bare motta avfall som stammer fra akvatiske organismer.

Animalsk avfall skal dersom det ikke er ensilert, ensileres snarest mulig etter ankomst.

Den ensilerte massen skal varmes opp til en kjernetemperatur på minst 85°C i minst 25 minutter og tidligst 24 timer etter tilsetningen av maursyre.

Personalet ved uren avdelingen skal bruke vanntett overtrekkstøy og fottøy. Slikt personale skal ikke ha adgang til ren avdeling foruten skifting av arbeidstøy, fottøy og etter grundig håndvask (sluse). Det skal videre finnes særskilt overtrekkstøy og fottøy for inspeksjonspersonell. Det skal ikke bringes utstyr fra uren til ren avdeling.

§ 19. Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr

Produksjon av fôr til pelsdyr kan skje i anlegg som oppfyller følgende krav:

- 1. Fôr fra anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr kan bare benyttes til pelsdyr. Slikt fôr kan ikke benyttes til tilsvarende arter som holdes som kjæledyr.
- 2. Anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr kan motta:
 - a) alle typer lavrisikoavfall,
 - b) følgende typer høyrisikoavfall fra varmblodige dyr:
 - i) pattedyr eller fugler eller deler av disse som ved slakting ikke har vært gjenstand for rutinemessig post mortem undersøkelse forutsatt at de er undersøkt av veterinær, og veterinæren etter vurdering kan attestere at det animalske avfall ikke representerer alvorlig smittefare for dyr eller menneske. Slik

skriftlig attest må følge med ved levering av avfallet til anlegget.

- ii) klekkeavfall i form av avlivede hanekyllinger fra rugerier for vernehøns og som er inspisert og godkjent av veterinær samt hester, storfe, småfe, gris, tamrein og annet fjærfe eller deler av disse inkludert blod dersom de har dødd på driftsenheten eller under transport og de er undersøkt av veterinær, og veterinæren etter vurdering kan attestere at det nevnte animalske avfall ikke representerer alvorlig smittefare for dyr eller menneske. Slik skriftlig attest må følge med ved levering av avfallet til anlegget.
- c) høy- og lavrisikoavfall fra akvakulturanlegg forutsatt at dette har vært gjenstand for ensilering som oppfyller bestemmelsene i § 4, 5. ledd.
- 3. Anlegget skal ha utstyr for koking av råvarer før innblanding i fôr. Kokeutsyret skal være godkjent av fylkesveterinæren.
- 4. Avfall skal før annen behandling bearbeides slik at partikkelstørrelsen reduseres til høyst 50 mm ved hjelp av en knuser, rivemaskin eller lignende.
- 5. Fordøyelseskanal fra dyr som skal brukes til fôr skal tømmes for innhold og vaskes før behandling og innblanding i fôr.
- 6. Animalsk høyrisikoavfall fra varmblodige dyr og som mottas ved anlegget skal kokes i 30 min før innblanding i fôrvarerne som skal til pelsdyr.
- 7. Frasortert animalsk avfall skal transporteres til godkjent steriliseringsanlegg eller godkjent forbrenningsanlegg for destruksjon. Transporten skal foregå i samsvar med bestemmelsene i § 4.
- 8. Skrotter av pelsdyr kan ikke benyttes som fôr til pelsdyr, men skal destrueres som høyrisikoavfall.

Kapittel VI. Spesielle krav til anlegg for behandling av lavrisikoavfall

§ 20. *Bruk av animalsk lavrisikoavfall til fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter*

Anlegget skal ikke motta høyrisikoavfall.

Lavrisikoavfall skal før innblanding i fôrvarer gjennomgå en oppvarming til minst 90° gjennom hele den oppvarmede masse. Lavrisikoavfall kan behandles på annen måte som gir en tilsvarende generell desimering av eventuell forekomst av sjukdomsfremkallende organismer. Behandlingsmetoden skal i alle tilfeller være godkjent av Landbruksdepartementet.

Lavrisikoavfall fra akvakulturdyr er unntatt fra kravet om varmebehandling når det skal inngå i fôrvarer til varmblodige dyr.

Frasortert og ubehandlet animalsk avfall skal behandles tilsvarende før det fraktes bort fra bedriften.

§ 21. *Komposteringsanlegg*

Et komposteringsanlegg skal ikke motta høyrisikoavfall.

Komposteringsanlegg som behandler animalsk avfall må oppfylle følgende krav:

- 1. Animalsk avfall skal komposteres snarest mulig etter ankomst. Før behandling skal det oppbevares på en forsvarlig måte.
- 2. Komposteringen skal finne sted i reaktor slik at prosessen for desimering av mulige smittestoffer kan styres og overvåkes. Komposteringsprosessen må gå så langt at den ønskede desimering av mulige smittestoffer er oppnådd før uttak fra reaktoren. Landbruksdepartementet kan gi nærmere bestemmelser om komposteringsprosessen og om krav til produktene.
- 3. Anlegget skal ligge i nødvendig avstand fra andre anlegg som f.eks. slakterier slik at risikoen for spredning av smittestoffer til slike anlegg er minimal. Uvedkommende personer og levende dyr må ikke ha tilgang til anlegget.
- 4. Det skal treffes tiltak som forebygger at fugler, insekter, gnagere eller andre skadedyr kommer i kontakt med det animalske avfallet under kompostering i reaktoren.

Kapittel VII. Minstekrav til produktene

§ 22. *Fôrvarer, tekniske eller farmasøytiske produkter og produkter fra steriliseringsanlegg og produkter fra høyrisikoavfall fra akvakulturdyr*

Prøvematerialet skal være representativt for hele det partiet som skal undersøkes, og prøvetakingen skal skje i henhold til anerkjente prinsipper. Hvert parti skal undersøkes ved at det tas ut minst én stikkprøve bestående av fem enkeltprøver. Disse enkeltprøvene skal analyseres hver for seg når det gjelder undersøkelser med hensyn på Enterobacteriaceae, men de kan

samles når det gjelder analyser med hensyn henholdsvis på Salmonella eller Clostridium perfringens.

Uttak av prøver for undersøkelse med hensyn på Salmonella og Enterobacteriaceae skal gjøres fra alle produkter der høy- eller lavrisikoavfall er inkludert i råvarene. Det skal gjøres under lagring eller når det ferdige produktet tas ut av lager (jfr § 3, pkt. 12 og § 10, annet ledd).

Uttak av prøver for undersøkelse med hensyn på Clostridium perfringens skal gjøres fra alle produkter der høyrisikoavfall er inkludert i råvarene. Det skal gjøres av behandlede partier umiddelbart etter varmebehandling (jfr § 3, pkt. 12 og § 10, annet ledd).

Følgende bakteriologiske standard skal være oppfylt:

Salmonella: Ingen i 25 g og $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Enterobacteriaceae: $n = 5$, $c = 2$, $m = 10$ per g, $M = 3 \times 10^2$ per g

n = antall enkeltprøver som samleprøven skal bestå av.

m = nedre grenseverdi som ikke bør overskrides.

M = øvre grenseverdi som ikke skal overskrides.

c = høyeste antall enkeltprøver med analyseverdi mellom m og M som kan godtas uten at samleprøven bedømmes som ikke tilfredsstillende.

Resultatet for Enterobacteriaceae betraktes som ikke tilfredsstillende dersom antall påviste bakterieenheter i en eller flere enkeltprøver er M eller høyere. Kvaliteten er ikke akseptabel dersom Salmonella-bakterier er påvist.

Varmeresistente bakteriesporer som kan representere fare for sjukdom: Prøven skal være fri, dvs. fravær av Clostridium perfringens i 1 g av produktet.

Bestemmelsene i annet, tredje og fjerde ledd gjelder ikke produkter fra anlegg for produksjon av fôr til pelsdyr eller produkter fra forbrennings- og komposteringsanlegg.

§ 23. Fôr til pelsdyr

Fôr til pelsdyr skal ha følgende bakteriologiske standard:

Salmonella: Ingen i 25 g og $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

Kimtall: $n = 2$, $c = 0$, $m = M = 6 \times 10^6$ per gram

Koliforme bakterier: $n = 3$, $c = 0$, $m = M = 1 \times 10^4$ per gram

n = antall enkeltprøver som samleprøven skal bestå av.

m = nedre grenseverdi som ikke bør overskrides.

M = øvre grenseverdi som ikke skal overskrides.

c = høyeste antall enkeltprøver med analyseverdi mellom m og M som kan godtas uten at samleprøven bedømmes som ikke tilfredsstillende.

Koliforme bakterier: Laktoseforgjærende bakterier innenfor familien Enterobacteriaceae.

Laktoseforgjærende bakterier: Bakterier som produserer syre og gass av laktose ved temperaturer mellom 30°C og 37°C.

Kapittel VIII. Avsluttende bestemmelser

§ 24. Kostnader

Kostnader knyttet til tilsyn med anlegg som faller inn under denne forskrift og med produkter fra disse er Landbruksdepartementet uvedkommende.

§ 25. Disposisjon

Landbruksdepartementet kan i særlige tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift og sette vilkår for disposisjon.

§ 26. Straffebestemmelser

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift er straffbar, jfr. husdyrlovens § 19, kjøttkontrollovens § 31 og fiskesjukdomslovens § 11.

§ 27. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves forskrift av 12. juni 1959 om steriliseringsanlegg m.v.
